

Ken je mij?

Deze coronatijd is vrij uniek te noemen. Een wereldwijde pandemie die iedereen treft. Op de één of andere manier hebben alle mensen er mee te maken. Natuurlijk zijn er verschillen. Ouderen beleven het anders dan jongeren, maar in een gezinssituatie komen zij elkaar weer tegen. Het onderwijs denkt dat zij belangrijker is, want wat als de mensen geen onderwijs meer krijgen? Werkenden brengen daar weer tegenin dat zij niet kunnen werken omdat de kinderen thuis moeten blijven. De zorg denkt dat zorgpersoneel het zwaarst getroffen is... dubbele diensten, extra gevaar voor besmetting.... Ze krijgen er uiteindelijk een bonus van 1000 euro voor, maar ook dat is niet genoeg. Ze willen meer waardering.

De lockdown treft sommige beroepsgroepen meer dan anderen en iedereen denkt daar het zijne/hare van. Iedereen heeft daar wel een mening over.

In Nederland, een land dat er toch al om bekend staat dat iedereen ergens een mening over móet hebben is dit misschien wel een welkome discussie, juist omdat iedereen er een mening over mág hebben. Dit in tegenstelling tot andere discussies die de laatste jaren ook in hevigheid toenemen. Als je vrouw bent, weet je pas hoe het voelt om gediscrimineerd te worden, 's avonds angstig alleen op straat te lopen, hoe het is om te bevallen.... Daar kunnen mannen geen mening over hebben. Opmerkingen over homo's of andere groepen binnen het LHBT zijn steeds lastiger, want "je weet niet hoe het is" als je niet tot deze groep behoort. "Jij kunt niet weten hoe het is om uit de kast te moeten komen".

Het racisme debat verhardt, maar witte mensen kunnen zich er geen voorstelling van maken hoe het voelt om dagelijks (in hun ogen) vervelende opmerkingen te krijgen.

Over vrijheid mogen we nog wel allemaal een mening hebben, omdat iedereen wel iemand kent of heeft gekend die ooit niet vrij is geweest. Denk alleen al aan de tweede wereldoorlog of andere meer recentere oorlogen. "Toch blijft het belangrijk dat we blijven herdenken, want anders vergeten we het".

In het vrijheidsverhaal van Theatergroep Bieb vragen de spelers zich af wat ze tegen vrijheid zouden zeggen als deze een persoon zou zijn. Het verhaal leidt tot de conclusie dat vrijheid maar een filosofisch concept is, waar iedereen iets anders mee doet.

"Over je eigen vrijheid ben je zelf de baas
En sommige mensen hebben iets meer invloed op anderen helaas".

Het slot van het verhaal past goed bij de discussie met betrekking tot andere hiervoor genoemde thema's:

"We kunnen het (de vrijheid) pas missen als we het hebben gevoeld
Daarom herdenken we, zo is dat bedoeld".

Blijft over de discussie over een thema dat onze spelers persoonlijk treft en bezighoudt. In de eerste plaats de vluchtelingen die hard en huis hebben moeten opgeven om een nieuw bestaan op te bouwen in een nieuw land, met een vreemde taal en cultuur. Maar ook voor andere migranten die hebben besloten om naar Nederland te komen, bijvoorbeeld om samen met een

geliefde te leven, geldt dat zij ervoor hebben moeten kiezen om apart van hun familie en vrienden te moeten leven, een nieuw bestaan op te bouwen in een wereld waar niemand je kent.... Maar waar wel iedereen een mening heeft over wie je bent.

Het lied "Ken je mij" van Trijntje Oosterhuis gaat hier eigenlijk niet over maar vertolkt wel veel van de gevoelens die in dit prachtige lied worden verwoord.

"Ken je mij?
Wie ken je dan?
Weet jij mij beter dan ik?"

Ken je mij?
Wie ben ik dan?
Weet jij mij beter dan ik"?

Nieuwkomers komen hier in Nederland en ervaren een behoorlijke cultuurschock. Ze weten amper nog wie ze zelf zijn, want hun oude identiteit hebben ze achtergelaten en de nieuwe identiteit ligt in de handen van de Nederlanders. Voor een groot gedeelte wordt je identiteit namelijk bepaald door je omgeving, hoe anderen jou zien. Misschien was je een arts in je oude land, en werd je zo behandeld, maar zo wordt je niet gezien in je nieuwe land.

Kunnen mensen wel oordelen over anderen die zich in zo'n situatie bevinden als ze dit zelf nooit hebben meegemaakt? Het aangehaalde refrein hierboven geeft al aan hoe het lied kan aanhaken bij het thema vooroordelen.

Het verdere proces ter integratie en het hervinden van jezelf is voor iedereen een persoonlijk verhaal en verschillend. Maar het doorloopt voor iedereen fases van onzekerheid, niet begrepen voelen, een buitenstaander zijn, geen gelijke kansen hebben of krijgen...

"zoekend naar de plek waar ik woon....

Een stoel op het water....

Ik zou een woord willen spreken dat waar en van mij is, dat draagt wie ik ben....."

Dit lied is als de roep om begrip van een God, een vriend of zomaar iemand waarvan je wilt dat die je begrijpt, of zelfs een tweegesprek met jezelf. Ik was iemand, maar wie ben ik nu?

Ken je mij? Een vraag die je stelt aan een vriend of God, bij wie je compleet jezelf kan zijn, door wie je geaccepteerd voelt, maar soms is die God of vriend ver weg en ben je aangewezen op de ander om jou te definiëren, of ga je te rade bij jezelf.... Wie ben ik eigenlijk?

In onze vorige voorstelling hebben we dit thema ook al min of meer aangestipt. In de monologen van bijvoorbeeld Salwan

Ik was Salwan,
Ja ik was,
Ik ben mezelf kwijtgeraakt onderweg in een bootje,

Waar ik in mijn koffer ben gekropen en overboord gegooid”.

Theater is niet alleen een manier om jezelf persoonlijk te ontwikkelen, maar is ook een kans om anderen, het publiek, te laten zien wie je bent. Om dat stukje empathie dat we in Nederland zijn verloren, proberen terug te geven. Anderen te laten proeven hoe het voelt om vrouw te zijn, hoe het voelt om zwart te zijn, homoseksueel te zijn, hoe het voelt om niet vrij te zijn, hoe het voelt om een vreemdeling te zijn, beperkingen te hebben etc.

Willie Goorsenberg